No. 304 · 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS-BLAD.

Zaturdag 21 December

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, gelet op den gemiddelden prijs, waarvoor het mudde *Rogge* ter weekmarkt binnen deze Stad, is verkocht geworden, namelijk op de twee Dingsdagen *vóór* en den eersten Dingsdag *na St. Lucie*, volgens welken maatstaf naar den ouden herkomen, *Thornsche marktprijs* moet worden geregeld.

Hebben dientengevolge de *Thornsche markt der Rogge*, voor het jaar 1839 vastgesteld op *zes gulden zeven en veertig cents, de Nederlandsche mudde* of *vijf gulden vier en vijftig en een halve cents, de Bredasche veertel,*

En opdat de belanghebbenden hiervan kennis dragen; zal deze worden afgekondigd en aangeplakt, alomme waar zulks te doen gebruikelijk is.

BREDA, den 19. December 1839.

DE ROY, VT.

Ter ordonnancie van denzelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 18den December.

Het *Journal des Débats* behelst heden een betoog over den toestand van het ministerie. Hetzelve erkent dat de tegenwoordige [illegible] zich langzamerhand van de oppositie verwijderd hebben; [illegible] ministerie was nu echter bij beide de partijen eenigzins verdacht, doch zou toch waarschijnlijk tot aan het eind der zitting aan de zaken blijven, omdat de kamer minder moeijelijk zou wezen dan in de vorige zitting, en men nu geen nieuwe coalitie meer kon vormen.

— Het bestuur heeft reeds maatregelen genomen met de militaire autoriteit, ter verzekering van de orde en rust op den dag van de opening der kamers.

— Men zegt dat in het begin der zitting een ontwerp zal worden aangeboden, betrekkelijk de vernieuwing van de koperen munt.

— De markies *A. de Crouy Chanal*, onlangs gearresteerd wegens zijne briefwisseling met den prins *Louis Napoleon*, en beschuldigd van een aanslag tegen de veiligheid van den staat, is gisteren avond ontvlugt, nadat hij een lang verhoor had ondergaan voor den regter van instructie *Zangiacomi*, en door een municipale garde naar de conciergerie werd terug geleid, en wel op het oogenblik dat zij een donkeren gang doorgingen. De municipale garde is in verzekerde bewaring genomen.

— De generaal *Trezel* vertrekt den 25sten dezer naar Afrika.

— Een telegraphisch berigt den 16den van Toulon overgemaakt, houdt een berigt van den maarschalk *Valée* van den 13den, dat er toenmaals nog geen ernstig gevecht in de vlakte van Algiers had plaats gehad; de vijandelijkheden waren te Oran nog niet begonnen; in de provincie Constantine was alles rustig.

— Men verzekert dat bij het gouvernement berigten ontvangen zijn van eene beleediging aan fransche schepen, door de britsche marine op de reede van St. Mauritius aangedaan, ten gevolge waarvan de gouverneur van Bourbon officiele inlichtingen aan den britschen gouverneur van Mauritius had gevraagd.

— Men heeft de dagbladen uit Smirna tot den 30sten, berigten uit Konstantinopel van den 28sten houdende. Dezelve behelzen echter geen staatkundig nieuws. Aangaande den staat der onderhandelingen tusschen de Porte en *Mehemed* wist men niet zekers; de gezanten schenen nieuwe instructien van hunne hoven te wachten; te Pera liepen geruchten van het opontbod van den vertegenwoordiger van een der groote mogendheden.

In weerwil van den Ramazan hielden de turksche ministers zich bezig met het opmaken van de noodige wetten en reglementen, voor de tenuitvoerlegging van den *Hatti Cherif* van 3 november.

Er werd gesproken van de benoeming van den vroegeren gezant te Parijs, *Ahmet-Fethi*-pacha, tot gezant te Londen.

De prins *van Joinville* bevond zich weder te Konstantinopel, en zou zich wederom bij het fransch eskader te Smirna vervoegen; men dacht dat hij spoedig naar Frankrijk zou terugkeeren.

De nieuwe fransche gezant in Persie, *de Sercey*, was met de leden van zijn gezantschap te Konstantinopel aangekomen, en zou binnen weinige dagen de reis naar Persie voortzetten.

De *Echo de l'Orient* van den 30sten vermeldt dat volgens de jongste tijdingen uit Persie, met de stoomboot van Trebisonde aangebragt, de staat van zaken aldaar gunstiger was; het geschil met Engeland beschouwde men uit den weg geruimd; de rust en het vertrouwen schenen weder te keeren.

— Volgens de jongste berigten uit Madrid tot den 10den was de rust er steeds gehandhaafd geworden.

— Omtrent den staat van zaken in Arragon, wil men hier vernomen hebben, dat de maarschalk *Espartero* een zeer ongunstig rapport aan de koningin heeft gezonden; talrijke zieken lagen in de hospitalen, aan levensmiddelen en kleedingstukken was gebrek, zoodat het leger gedurende den winter niet vereenigd konde blijven; de bevolking was hetzelve vijandig, zoodat men bestendig in staat van vijandelijkheid verkeerde. Van den generaal *O'Donnell* gingen dezelfde klagten op; de soldaten wier diensttijd verstreken was, wilden huiswaarts keeren. De maarschalk eindigde, met dringend geld, levensmiddelen, kleedingstukken en nieuwe manschappen aan te vragen.

De bijzondere berigten uit Bayonne van het krijgstooneel in Arragon ontvangen, doch die men voor overdreven wil houden, luiden even ongunstig; volgens dezelve kon *Espartero* zijne stellingen niet meer houden, en zou op Hijar moeten terug trekken.

Volgens bijzondere berigten uit Arragon van den constitutionelen kant, moeten te Morella 10 karlistische brigadiers en 22 kolonels, beschuldigd van verstandhouding met den vijand, voor een krijgsraad te regt staan.

— De beurs was heden even als de vorige dagen weder zeer flaauw. De notering was: 5 pCt. 111,85; 3 pCt. 80,40; Nap r. 101,40; Sp. Ardoins 25; Pass. 6⅝; Rom. L. 101½.

BELGIE.

BRUSSEL, den 18den December.

De kamer van vertegenwoordigers heeft gisteren de discussie over de artikels van het budget der buitenlandsche zaken voortgezet en daarbij verscheidene reductien in de vreemde gezantschappen gebragt; dat bij de duitsche Bondsvergadering is van 50,000 op 40,000 fr. gebragt; in de Nederlanden van 60,000 op 50,000 fr.; Pruissen van 54,000 op 50,000; voor Frankrijk en Engeland zijn weder de gevraagde 80,000 fr. toegestaan.

De minister van oorlog heeft in deze zitting een ontwerp aangeboden, betrekkelijk eene wijziging in de wet op de militie, en een ander betrekkelijk het contingent voor 1840.

— De koning vertrekt heden naar zijn kasteel van Ardenne. — Met het eind der maand zal de koninklijke familie het kasteel van Laeken verlaten om gedurende den winter het paleis te Brussel te betrekken.

— Onze gezant te Parijs, de heer *Lehon*, is derwaarts teruggekeerd.

— *l'Observateur* verzekert, dat het ministerie voornemens is eindelijk aan de kamers een ontwerp van schadeloosstelling voor de gebeurtenissen van 1830 aan te bieden, die van het bombardement van Antwerpen daaronder begrepen.

— De *Nouvelliste* wil dat de portefeuille van de buitenlandsche zaken weder aan den heer *de Meulenaere* zal opgedragen worden.

— Lord *Brougham* is alhier aangekomen.

— Men zegt dat met den 1sten januarij het Antwerpsch Handelsblad in andere handen zal overgaan, en dan in een anderen geest zal geschreven worden.

Van den 19den December.

In de zitting van gisteren is men voortgegaan in de kamer van vertegenwoordigers met de discussie van het buitenlandsch budget. Bij de behandeling der aangevraagde som van 100,000 fr. voor de consulaire agenten, heeft de heer *de Foere* andermaal over het gevolgd handelstelsel geklaagd en de invoering van differerende regten verlangd.

In den aanvang der zitting heeft de minister van finantien het verwacht wordend ontwerp ter meerdere beteugeling van den smokkelhandel aangeboden.

Er waren twee belangrijke petitien ingekomen; eene van de nationale associatie voor de belangen der katoen-industrie, beschermende bepalingen tegen dezen nijverheidstak vragende, eene andere uit de gemeente Zwevezeele in Vlaanderen, beperkingen verlangende op den uitvoer van linnen.

— De senaat moest gisteren bijeenkomen, maar was niet voltallig genoeg.

— Te Antwerpen is, in de plaats van den heer *Liedts*, die voor Audenaerde gekozen heeft, de heer *Cogels-Dubois* tot vertegenwoordiger gekozen.

— Het lijk van wijlen den directeur der Antwerpsche teeken-akademie, den heer *van Bree*, is eergisteren met groote plegtigheid in de St. Antoniuskerk ter aarde besteld. De schilders *Wappers*, *de Keyzer*, *de Braekeleer*, *Leys*, *Verschaeren*, en vele andere droegen het lijk of hielden de slippen van het doodkleed; op de kist lag men vijf verschillende decoratien. Meer dan 300 der aanzienlijkste personen of kunstenaars volgden den stoet. Boven het graf werden verscheiden lijkredenen uitgesproken.

— Men zegt dat de heer *Wappers* den heer *Van Bree* als directeur van de Antwerpsche teekenakademie zal opvolgen.

— De heer *J. B. de Groof* is tot belgisch consul te Vlissingen, en de heer *C. Serruijs* als zoodanig te Rotterdam benoemd.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 20sten December.

Vervolg der beraadslagingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal over de leenings-wet; zitting van eergisteren.

De heer *van Dam van Isselt* ving aan met te doen opmerken, dat hij zich dikwerf beklaagd had over den droevigen toestand, waarin hij het vaderland gebragt zag; dat hij en anderen menigmaal de Regering hadden aangespoord, om vertrouwen met vertrouwen te beantwoorden, en dat hij en anderen onafgebroken de Regering gewaarschuwd hebben eenen weg te verlaten, die ten verderve leidde, — een weg, die zoo wel den ondergang van het vaderland als van haar zelve moest ten gevolge hebben. Zijne stem werd echter door eenen minister genaamd eene *vox clamans in desertis*. Helaas! die waarschuwende stem vond vroeger bij de meeste zijner ambtgenooten geen weerklank. De meerderheid der vergadering schonk geloof aan schoonklinkende beloften, aan oogenschijnlijk plegtig afgelegde verzekeringen. De donkere tafereelen, welke soms van ons finantiewezen werden opgehangen, werden als de vruchten van stelselmatigen tegenstand, van factie-zucht, ja van jacobinismus aangemerkt. Nu eindelijk, nu een deel van den sluijer, die ons finantiewezen bedekte, is weggescheurd, nu ondervinden wij tot onze smart, dat wij ons niet hadden vergist. Hij beklaagt inderdaad degenen, die te veel vertrouwen aan het ministerie geschonken hebben. Te laat zien zij in, dat zij te groot vertrouwen in hetzelve hebben gesteld. Hij bewondert alsnu den moed van diegene zijner ambtgenooten, die, zonder ambtelijke betrekking daartoe geroepen, zonder eenigen waarborg hoegenaamd, bereid schijnen te staan, dat alzoo beloond vertrouwen alsnog te verlengen en een maatregel toe te stemmen, die het ongenoegen van tijdgenoot en nakomelingschap zal verwekken. Men zegt wel, dat de handhaving van het Nationaal credit dezen maatregel vordert. Niemand kan meer dan hij een voorstander zijn van de bewaring van het crediet van den staat. Maar hij vermeent, dat dit onschatbare crediet veeleer zal bevestigd worden, wanneer men ontwaart, dat 's lands finantien op een regelmatigen voet worden gebragt, en dat aan de onwettige handelwijze die tot dusverre heeft plaats gehad, een einde ware gekomen. Hij verklaart voorts, dat hem geen licht is opgegaan in de duisternis der berekeningen, waartoe de aangebodene wet aanleiding geeft. Dit is hem alleen duidelijk geworden, dat er millioenen schats zijn gebezigd zonder toestemming der Staten-generaal; dat de handelmaatschappij onmatige winsten heeft getrokken en dat men, zonder medewerking der Staten-generaal, bezwarende verbindtenissen voor de natie heeft aangegaan. Hij voegt er bij, dat hoe ook het voorstel gewijzigd ware geworden, hij er zijne goedkeuring niet aan geschonken zou hebben, zoolang onze politieke en finantiele toestand niet behoorlijk zij geregeld, zoolang de grondwet niet zal zijn herzien, het syndicaat niet opgeruimd, de rekenkamer op geen beteren voet geregeld. Zoolang dit alles niet zal geschied zijn, zal hij de regering slechts tijdelijke credietsten verleenen, als strekken kunnen, om den gang des Bestuurs niet te verlammen. Wat het verledene betreft, wie kan zich over het gebeurde verwonderen?

In het eergisteren gehouden commité-generaal heeft men vernomen, dat er hier te lande geene ministeriele verantwoordelijkheid bestaat. Waarlijk, het is gelukkig voor de raadslieden, die medegewerkt hebben tot de handelingen, welke millioenen schats gekost hebben. Nooit konden toch met meerder regt ministers in staat van beschuldiging gesteld worden, door de Nationale vertegenwoordiging, dan zij die dit hebben aangeraden. De spreker brengt zijne hulde van dankbaarheid toe aan den man, wiens helder doorzigt en goed beleid Nederland voor ondergang in het finantiele heeft behoed. De vruchten, die het vaderland thans trekt van den cultuur, dien hij in O.-Ind. heeft ingevoerd, strekke hem tot belooning, voor den door hem betoonden ijver. Ten slotte geeft de spreker te kennen, dat dezelfde redenen, die hem vroeger tegen vele wetsontwerpen deden stemmen, hem daartoe ook heden nopen, dat is: Liefde voor zijn dierbaar Vaderland en opregte verknochtheid aan den Koning en zijn huis.

De heer *Warin* dringt bovenal aan op eene spoedige herziening der grondwet. Thans bestaat daartoe het geschiktste oogenblik. Rondom ons heerscht vrede. Binnen 's lands bestaat rust en vertrouwen. Hij herinnert daarbij het noodlottige jaar 1787, met hetgeen toen vroeger en later is voorgevallen. Ook herinnert hij het jaar 1795. Men heeft het geleerd, wat eene verdrukte en miskende natie vermag. De natie heeft veel geduld betoond. Het tegenwoordig rustige tijdstip keert welligt nimmer weder. Niet altijd zal de natie onbepaald vertrouwen schenken. Hij beschouwt het noodzakelijk, dat de ministeriele verantwoordelijkheid worde ingevoerd, welke de zekerste waarborg voor de onschendbaarheid des konings is. Mogt het bij het aanbieden van het voorstel tot herziening der grondwet blijken, dat de Regering niet die veranderingen voordraagt, welke thans algemeen verlangd worden, dan vertrouwt hij dat de noodige voorstellen daartoe uit den boezem der kamer zullen voortkomen. Hij herinnert daarbij, hoe hij reeds negen jaren geleden, daartoe zijne zwakke pogingen heeft beproefd, en dat men toen zijne voorstellen met de beschuldiging van ontijdigheid en ongepastheid als overlaadde, zoodat hij toen geraden oordeelde, ze in te trekken. Hij wacht thans van jongere leden der kamer, dat zij alsnu eene taak zullen vervullen, welke hij zich genoodzaakt heeft gezien te staken. Overigens is ook hij gezind eene tijdelijke credietwet toe te staan. Over de behoeften van het oogenblik sprekende, verklaart hij dezelve niet zoo dringend te beschouwen. Wat toch betreft de 10 millioen schuld, die buiten toestemming der Staten-generaal gecreëerd zijn, wel nu, dezelve kunnen weder op dezelfde wijze verdwijnen, als zij gekomen zijn, met een pennestreek. Ook de heer *Warin* geeft zijne afkeuring te kennen over de verklaring der ministers in het eergisteren gehouden comité-generaal, dat hij geene bevoegdheid meende te bezitten, om de gelden te weigeren, die hem aangeboden werden, om uitgaven te dekken, die buiten toestemming der Staten-generaal worden gedaan.

De heer *Backer* geeft zijne vreugde te kennen, dat het droevige woord *omstandigheden*, dat zoo veel kwaad berokkend heeft, vervallen is. Thans is, zijns inziens, het tijdstip geboren, dat men aan het herstel van 's lands financien met krachtige hand kan arbeiden. Dat oogenblik behoort men niet te doen verloren gaan. Hij kan de tegenwoordige voordragt niet aannemen: 1°. omdat zij de noodige waarborgen mist; 2°. omdat de instelling des Sijndicaats nog niet is vervallen, en 3°. omdat hij de overtuiging niet heeft, dat er noch nu, noch in het vervolg eene nieuwe leening voor het Sijndicaat zal behooren gesloten te worden. Hij ziet geen voordeel in de voorgedragene financiele mesures. Ook hij verlangt eene spoedige herziening der grondwet, en het daarin brengen van de noodige waarborgen voor de toekomst. Hij verlangt, dat de regeling van de O. I. geldmiddelen daaronder begrepen worde. Dan koestert hij alle hoop, dat 's lands crediet bestendig zal behouden worden.

De heer *Schimmelpenninck* doet opmerken, dat het alleen slechts te doen is, om de waarheid en het voortdurend welzijn des Vaderlands te bevorderen. Op het verledene wil hij niet terugkomen. Het tegenwoordige en de toekomst staan bij hem op den voorgrond. Wat het tegenwoordige betreft, ondervinden wij nu de wrange vruchten van het stelsel van volharding en onbepaald vertrouwen, dat men negen jaren heeft aangekleefd. Een jaarlijksche last van 20 millioen aan renten en 400 mill. aan kapitaal, is daarvan het droevige gevolg. De spreker geeft de navolgende berekening van den rentelast, die op de Natie drukt:

Voor de 2½ pCt.	*f*	14,300,000.
Dotatie-Sijndicaat	»	2,500,000.
2e grootboek 5 pCt.	»	4,262,000.
Schatkistbiljetten	»	392,000.
O. I. Schuld	»	9,800,000.
Thans voorgedragen	»	2,800,000.
Jaarlijksch nieuw bezwaar van het Sijndicaat	»	4,000,000.
Jaarl. Amortis. O. I. Schulden	»	1,000,000.
Totaal	*f*	39,054,000.

Wanneer men den financielen toestand des lands nagaat, zegt de spreker, is het dan wonder, dat men geen vertrouwen meer schenkt

een schrikbarende beloften, en op zekere waarborgen voor de toekomst aandringt. Hij doet zien, dat de gelden, die men twee jaren geleden aanvroeg voor spoorwegen en Haarlemmermeer, en die men werden afgeslagen, slechts zouden hebben moeten strekken tot dekking van het destijds bestaande te kort, en later nogtans aangewend zijn. Wijders toont hij aan, dat indien men de wet aanneemt, er reeds in 1841 een jaarlijksch te kort van omstreeks drie millioenen zal ontstaan. Hij vindt de voordragt onvoorzigtig en verkeerd, en slechts strekkende om den schuldenlast bovenmatig op te voeren. Vroeg of laat zal de borg daarvoor worden aangesproken en het Vaderland alleen den last moeten dragen. Men wil geene bezuinigingen invoeren, en doet uitgaven op eene onwettige wijze. Niettegenstaande dit alles verklaart hij zich bereid het ontwerp aan te nemen: 1°. indien art. 4 van het ontwerp in den door de kamer verlangden geest worde gewijzigd; 2°. indien de 4 mill., tot dekking van het te kort van het Sijnd., in mindering der 56 mill., waaruit de leening bestaat, op de begrooting des staats in uitgave worde gebragt en door 's Rijks middelen worden gedekt; 3°. indien er zonneklaar aangetoond wordt, dat er geen achterstand meer bestaat en men werkelijk voornemens is, op een zuiniger en beteren voet 's lands geldmiddelen te administreren; en 4°. indien er alvorens of te gelijker tijd bij de vaststelling der leenings-wet, de voordragten gedaan worden tot herziening der grondwet, tot afschaffing van het Sijnd., en tot verbetering der instelling van de Algem. Rekenkamer, en dat hem in die voordragten de noodige waarborgen voor de toekomst worden gegeven.

De heer *Cats* verlangt ook, dat de begrooting met 4 mill. worde verminderd, en gelooft dat het eens tijd wordt, dat 's rijks uitgaven door 's lands inkomsten worden gedekt.

De heer *van Rappard* vermeent, dat wanneer men het oog op 's lands financiëlen toestand werpt, men al ras overtuigd zal zijn, dat er buitengewone zorg wordt gevorderd, om de toekomst met gerustheid te kunnen te gemoet gaan. De overeenstemming tusschen regering en vertegenwoordiging is daartoe, zijns bedunkens, gebiedend noodzakelijk. Indien de geheele kwaal worde blootgelegd, is de hoop op redding niet verloren. Hij schetst echter de noodzakelijkheid, dat er krachtige maatregelen tot herstel bij de hand genomen worden. Op dit oogenblik bestaat er toch geene verhouding tusschen de ontvangsten en uitgaven van den staat. 's Rijks schuld is tot eene schrikbarende hoogte geklommen. Naauwelijks zijn wij in staat, in den jaarlijkschen rentelast te voorzien. De aflossing der schulden behoort tot de vrome wenschen. Wat zou er geschieden wanneer wij eens ongelukkiglijk tijden van oorlog en rampen beleefden. De uitgaven van oorlog moeten worden verminderd. De geheimzinnigheid, welke omtrent 's lands financien heerschte, moet ophouden. Natuurlijk was het, dat men den waren toestand derzelve voor ons verborgen wilde houden. Nu zijn de buitenlandsche aangelegenheden geregeld. Het oogenblik is daar, dat alles op vasten voet behoort te worden gebragt. Vroeger - zeide hij - heb ik op beloften, verzekeringen en toezeggingen staat gemaakt. Ik laakte zelfs hen, die daarop niet bouwden. Zeven malen heb ik mij tevreden gesteld. Thans erken ik, dat ik daarop niet meer mag afgaan, dat ik meerdere waarborgen behoef. Als een bewijs hoe zeer hij zich in zijne verwachting bedrogen heeft gezien, brengt hij bij, dat de Minister van Financien eenmaal de stellige belofte had aangegaan, dat zeker deel der O. I. schuld niet beneden de 93 pCt. zou worden uitgegeven, terwijl het hem thans gebleken is, dat dezelve tegen 76 pCt. is te gelde gemaakt! Zijn vertrouwen is dan ook aan het wankelen gebragt. Het is meer dan tijd, dat de noodige waarborgen worden gegeven. Het is er verre af, dat hij inbreuk wil maken op 's Konings uitsluitend opperbestuur over de kolonien, maar met behoud van dat regt, verlangt hij meerdere mededeeling omtrent den finantielen staat van den Oost, en de zekerheid dat het werkelijk overschot derzelve als baten des lands beschouwd worden. Ook hij ziet overigens niet in, dat er eenige dringende redenen bestaan, dit ontwerp aan te nemen. Ten slotte verklaart hij, dat hij de uit volle overtuiging, dat zijn pligt het hem gebiedt, dit ontwerp af zal stemmen. Intusschen betreurt hij het, dat de Regering geen gehoor heeft verleend aan de algemeene wenschen, en dat de pogingen tot bevordering van het gemeen overleg geene betere vruchten hebben voortgebragt.

De heer *Luzac* beklaagt zich insgelijks, dat men misbruik gemaakt heeft van het goede vertrouwen der vertegenwoordiging, en dat men verzekeringen gegeven heeft tegen de waarheid aan, en beloften gedaan, die men vooruit wist, dat niet gehouden konden worden. Men heeft van Regeringswege eene bedriegelijke gerustheid voorgewend, die slechts strekken moest, om eene majoriteit te verkrijgen, die zoo groot vertrouwen heeft geschonken. Men heeft uitgaven gedaan, waarvan de Rekenkamer geen kennis kan dragen. Men heeft het jaarlijksch verslag van den staat van 's lands geldmiddelen, welke de grondwet verlangt, onvolledig gemaakt. Na nog meerdere misslagen te hebben aangetoond, heeft de spreker de noodzakelijkheid betoogd, dat in de aanstaande voordragt nopens de grondwet de noodige waarborgen voor de toekomst worden gegeven. Die voordragt zou de beste toelichtende memorie bij het wets-ontwerp zijn. Hij verlangt daarin geen aanduiding, waar zoo vele millioenen schats gebleven en verzwolgen zijn, maar wel bepaalde en goede waarborgen voor het vervolg. Dit zou doen zien, dat de ondervinding van 25 jaren goede vruchten zal opleveren, en dat men voortaan van zins is, zuiniger te werk te gaan. Niets van dat alles - zeide hij - is ter onzer kennisse gekomen. Ja, na al hetgeen wat men ons voorgecijferd heeft, is het te vreezen, dat men van dit kardinale en zoo gewigtige punt niets te verwachten heeft. Hij beschouwt de ministeriele verantwoordelijkheid als den zekersten waarborg, dat in het vervolg allen terugkeer op den ongelukkigen weg dien men gevolgd heeft, onmogelijk was. Door den voorgestelden maatregel verbetert men niets. Wij vergrooten den schuldenlast, zonder bekoming der zekerheid dat men daarmede den grenspaal heeft bereikt. Wij ontslaan eenvoudig de O. Ind. producten voor een jaar van den daarop liggenden band. Alle handen zullen daardoor ruimer worden bij de Depart. van Algemeen Bestuur, die al zonderlinge denkbeelden hebben omtrent 's lands financien, en bij welke, bezuiniging een onbekend woord is. Hij doet zien, dat hij altijd een tegenstander der O. I. schuld geweest is, en dat de ondervinding zijn zwaarmoedig voorgevoel van den jare 1836 volkomen heeft bevestigd. Hij houdt het er voor, dat al dat leggen van schuld op den Oost slechts omwegen zijn, die niet anders strekken, dan om 's lands financien te verwarren en te verwikkelen. Er worden op den Oost maar schulden gelegd, zonder einde en zonder dat de schuldenaar er zich tegen verzetten kan, en dat zonder reden en zonder grond. Men moet alle die fictien vaarwel zeggen. Reeds heeft men 292 mill. op den Oost willen leggen, terwijl, naar de volledigste rekeningen, de Oost aan het Moederland slechts 155 mill. schuldig is. Het overnemen en overschrijven van schulden op den Oost vindt hij eene soort van comedie, slechts strekkende om de diepte van den afgrond te bedekken. Bij hem bestaat ook groote vrees, dat men de boog te hoog spant, en dat, in tijden van oorlog, aan het Moederland de moed ontzinken zal, om de zoo bezwaarde bezittingen te hulp te snellen. Nederland zou welligt kunnen denken, dat wij geen belang meer bij zoo hoog bezwaarde kolonien hadden, ja, kon zich dan welligt eenmaal gelukkig wenschen, van die bezitting bevrijd te zijn. Het is het oogenblik, dat men van dien rampzaligen weg moet terugkeeren, of voor het minst daarop behoort stil te staan. Dat alles noopt hem tegen de aanhangige wet te stemmen.

Ten vier ure wordt het vervolg der beraadslagingen bepaald op den volgenden morgen ten tien ure.

In de zitting van de Tweede kamer der Staten-Generaal van gisteren zijn de beraadslagingen voortgezet over het ontwerp der leenings-wet. Zestien leden hebben daarover weder het woord gevoerd, waarvan *vier* voor en *twaalf* tegen het ontwerp, zoodat met inbegrip der leden van eergisteren, er *twee en dertig* gesproken hebben, namelijk 7 voor en 25 tegen het ontwerp, welks lot derhalve niet meer twijfelachtig schijnt.

Voor het ontwerp hebben gisteren het woord gevoerd de heeren van *van de Pol*, *van Hemert*, *de Jonge* en *Druijvesteijn*. De heer *van de Poll* vreest voor de gevolgen, die eene verwerping der voordragt kan na zich slepen. Hij beschouwt een beter beheer in 's lands financiele aangelegenheden allezins noodzakelijk. Het bedrag der staatsbehoeften moet aanzienlijk worden bezuinigd en vereenvoudigd. Daarin zijn de beste waarborgen voor de toekomst gelegen. Hij ziet dan ook groote zwarigheid om in de voorgedragene begrootingswetten aan te nemen. Zelfs de aftrek van twee millioen van het budget schijnt hem niet voldoende toe. Immers die af te trekken millioenen zouden later weder stoffe tot discussien kunnen geven. Maar deze beschouwingen zijn niet van toepassing op het tegenwoordige voorstel. Uit de verwerping van hetzelve zouden nadeelige gevolgen kunnen ontstaan. De irregulariteiten behooren hersteld te worden. Het belang der schatkist vordert, dat de 40 millioen waarvoor bij de Handelm. de producten verpand zijn, worden afgelost. Neemt men deze voordragt niet aan, dan zal de stand van zaken voortduren, dien wij allen verlangen geëindigd te zien. Hij acht het gevaarlijk en onstaatkundig de voorziening in de Staatsbehoeften te doen afhangen, van hetgeen de Indische kas daartoe kan bijdragen. Het excedent van den Oost behoort te worden aangewend, tot vermindering van den schuldenlast, die op onze schouders drukt. Het zal altijd moeijelijk blijven, zonder het verleenen van hulp van de Oost, tot krachtdadige vermindering van den schuldenlast over te gaan. Eene verhooging van belastingen is onmogelijk. Voor eene renten-vermindering deinst de eerlijke Nederlander terug. Hij acht het geene zaak mistrouwen tegen de Regering aan te kweeken.

Intusschen valt het hem smartelijk, te hebben opgemerkt, dat de Regering niet met die openhartigheid te werk is gegaan, als men regt had te vorderen, en dat de Regering meer beloofd heeft, dan zij in staat was te houden. Maar hij kan daarin geene reden vinden om deze voordragt af te stemmen, en daardoor nog grooter kwaad te doen ontstaan. Hij keurt het ook goed, dat de vier millioenen voor

het Syndikaat niet op de begrooting, maar in deze wet voorkwamen omdat bij de opruiming dezer instelling in de finale regeling der geldelijke aangelegenheden met Belgie, welligt voor het vervolg andere schikkingen te dezen aanzien zullen worden beraamd.

Wijders vertrouwt hij, dat de werkzaamheden der staats-commissien, ingesteld om 's lands financiele aangelegenheden te onderzoeken en de voordragten tot derzelver herstel aan de Regering te onderwerpen, met een goeden uitslag zullen worden bekroond. Hij beschouwt de aanneming van dit ontwerp alzoo noodzakelijk tot het behoud van 's lands-crediet, voor de belangen van de Oost en tot voorkoming van het verbreken van de eensgezindheid tusschen de verschillende staats-magten, eene eensgezindheid zoo noodzakelijk bij de aanstaande herziening der grondwet.

De heer *van Hemert* meent, dat het wel begrepen belang des lands de aanneming van dit wetsontwerp vordert. Naar zijne meening zijn er voldoende waarborgen en zekerheid voor de toekomst gegeven. De regering wordt door deze leening in staat gesteld, alles op eene effen geregelden voet te brengen. Bij het ontwerp wordt aan den algemeenen wensch voldaan. Wettelijk wordt er voor het vervolg over het excedent der O. I. geldmiddelen beschikt. Voorzeker ook hij had gaarne verlangd, dat het excedent alleen gebruikt wierd tot dekking van buitengewone uitgaven, doch het zal geen betoog behoeven, dat de bijdragen uit de O. Indien onder de gewone hulpmiddelen des Rijks zullen behooren te worden opgenomen, indien men de rentheffers van den staat aan geene onzekere toekomst wil blootstellen. Naar zijn beste weten vermeent hij de ware belangen des lands te bevorderen, door de voordragt van wet aan te nemen. art 4 van het ontwerp nog stelliger en meer afdoende worde gemaakt.

(Het vervolg der beraadslagingen zullen wij in ons volgend nommer mededeelen. De discussie is ook gisteren niet afgeloopen en zal heden morgen worden voortgezet, als wanneer de ministers van financien en kolonien het woord zullen voeren.)

— Uit 's Hertogenbosch, schrijft men van den 19 December:

» Naar men verneemt, zal Z. Exc. de heer staatsraad, gouverneur dezer provincie, vergezeld van den heere griffier der staten, zich op morgen naar de gemeente Sprang begeven, ten einde de noodige maatregelen te beramen, tot voorkoming van branden, door welke die gemeente sints de laatste weken is geteisterd geworden, en waarvan de oorzaak volgens het algemeen gevoelen, aan kwaadwilligheid moet worden toegeschreven."

OPROEPING AAN BREDA'S SCHOON GESLACHT.

De mislukte Haringvangst heeft dit jaar onze Landgenooten op *Schokland* tot volslagen HONGERSNOOD gebragt; — de berigten, van daar ingekomen, zijn hartverscheurend; — in zooveel ellende *dadelijk* te voorzien, is het denkbeeld geweest van een aantal Dames dezer Stad, die gaarne eenig handwerk ten offer willen brengen op het altaar der lijdende menschheid; — zoodoende is de gedachte rijp geworden, om met het inzamelen van eenige voorwerpen, toegereed door de hand van Breda's Vrouwen, eene Loterij tot stand te brengen, waarvan de geheele opbrengst tot eene dadelijke gift zou strekken » voor de met haar kind aan de borst, op Schokland, stervende moeder", voor HONDERD huisgezinnen, die, van alle brandstof en voedsel beroofd, wegkrimpen, vóór nog de vorst ze geheel zal vernietigen. In het volste vertrouwen op de algemeene deelneming, worden alle Dames dezer stad en van dit garnizoen uitgenoodigd, om vóór Maandag, den 23. December, 's middags 12 ure, hetzij met Naam, of onder eene Letter aan Vrouwe DE KLERCK, aan Vrouwe DE ROY, of aan Vrouwe VERTHOLEN, te willen opgeven, *hoeveel* voorwerpen zij tot dit weldadig doel zouden gelieven in te zenden, en *wanneer* men zou kunnen gereed zijn. — *Spoed* is noodig en eene dadelijke hulp is hier eene dubbele hulp. — Alleen de namen der edelmoedige Geefsters zullen bekend worden; — het zal een geheim der drie genoemde Dames blijven, wat ieder bijgebragt heeft.

Ook andere giften, *Teekeningen*, of wat ook HEEREN mogten willen toezenden, zullen te zelfden einde dankbaar worden aanvaard door gezegde drie edelaardige Vrouwen, die zich volgaarne hebben geleend tot het zamenstellen dezer menschlievende commissie.

OPROEPING AAN HET PUBLIEK DER STAD BREDA.

In verband met het bovenstaande, zullen, tegen betaling van *f* 1, reeds op morgen bij BROESE & COMP. verkrijgbaar zijn: *Bewijzen van Deelneming* in eene *Weldadige Loterij voor Schoklands* arme Visschers. — Na Maandag aanstaande zal er worden opgegeven, hoedanig de Verloting zal plaats grijpen.

(Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (19 *December*) werden verhandeld: Ned. 2½ pCt. 51 dertien zest., 52, ⅛; dito 5 pCt. 98⅝, 98, ¼; Kansb. 23 drie achtste, dert. zest., 24; Am.-Syndik. 4½ pCt. 92 drie achtste, zeven zest.; dito 3½ pCt. 76½; Handelm. 166, 165⅞, 166⅞; O. Indie 5 pCt. 95 drie achtste, ½, ⅞; Ard. 22 negen zest.; Coupons 16⅝; oude Russen 104 drie achtste; Mex. 26; Columb. 17.

*** Heden overleed in den ouderdom van 84 jaren, onze waarde Moeder Mejufvrouw CATHARINA SEILE, laatst Weduwe van Wijlen den Heer A. A. ZEIJLEMANS, voorzien van de HH. Sacramenten onze Moeder de H. Kerk.

BREDA, 20 December 1839.

G. VAN ALPHEN,
A. C. M. VAN ALPHEN,
Geb. MEIJER.

Eenige Kennisgeving.

Verzoekende van Brieven van Rouwbeklag verschoond te zijn.

*** De Ondergeteekende Curator, daartoe benoemd bij Vonnis van de Arrondissements-Regtbank te *Breda*, van den 12. November 1839, in den onbeheerden Boedel van JOHANNA VAN GENK, in leven Huisvrouw van nu Wijlen JOHANNES MARTENS, overleden op den 1. November 1834 te *'s Prinsenhage*, roept bij deze op alle onbekende SCHULDEISCHERS dier Nalatenschap, om hunne Pretentiën behoorlijk gespecificeerd, vóór of uiterlijk op den 1. Maart 1840, bij erachtvrije Brieven, aan den Ondergeteekende bekend te maken; zullende na dien tijd geene pretensiën meer worden aangenomen.

'S PRINSENHAGE, den 19. December 1839.

P. C. KOPPELIE.

BEKENDMAKING.

Mr. F. R. VAN NAERSSEN, Notaris te *Breda*, zal, op den 30. *December* 1839, des avonds ten 7 ure, in het Koffijhuis bij de Wed. *Beekmans*, op de Groote Markt te *Breda*, publiek veilen, en op den 13. *Januarij* 1840, ten Koffijhuize van de Jufvrouwen *Pistorius* aan de Haven te *Breda*, aan de meestbiedende finaal verkoopen:

Eene Sterke en Weldoortimmerde HUIZING, bestaande uit verscheidene KAMERS, KEUKEN, KELDER, ZOLDERS, STAL, enz., benevens de, tot het voornoemde Woonhuis behoorende, Schoone welingerigte en van oud gerenomeerde BIERBROUWERIJ en MOUTERIJ, genaamd: *de Witte Leeuw*, met alle tot die Brouwerij behoorende, zoo los- als vaststaande gereedschappen, benevens eene aanzienelijke hoeveelheid Vaatwerk, bestaande in Tonnen, Stukken-Vaten enz. Alles breeder bij aanplak-billetten omschreven.

Aan te vaarden het Woonhuis, met 1. Mei 1840, en de Brouwerij en Mouterij dadelijk bij de betaling der koopsom.

Nadere informatie te bekomen ten kantore van gemelden Notaris, alwaar de Voorwaarden van Verkoop acht dagen voor de Veiling acht dagen voor den eersten Veildag, voor een ieder ter lezing zullen zijn.

VOOR HET RIJK.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

Administratie der Domeinen, Wegen, Vaarten, enz.

HOUTVERKOOPING.

De Agent van het Domein te *Breda*, als daartoe geautoriseerd, zal, op de navermelde dagen, uren en plaatsen, ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAERSSEN, residerende te *Breda*, publiek Verkoopen, als:

Op *Maandag* den 23. December 1839, 's morgens om 9 ure, ten Huize en Herberge van PIETER BIELMANS, in de *Bloemkool*, te *'s Prinsenhage*.

15 Kavelen SCHAARHOUT, in het *Ijesbosch*.
3 — Eiken en Beuken BOOMSTAMMEN en BRANDHOUT, liggende op den *Houtwerf* aldaar.
11 — SCHAARHOUT, in het *Mastbosch*.
en 11 — dito, op de *Hoeve* in het *Hout*.

Op *Dingsdag* den 24. December 1839, 's morgens om 9 ure, ten Huize en Herberge van JAN VAN ALPHEN, in den *Zandberg*, onder *Teteringen*.

23 Kavelen SCHAARHOUT, in het *Ulenhoutsbosch* en *Hoeve* daarbij gelegen.
1 — dito, te *Heusdenhout*, onder *Ginneken*.
7 — Eiken BOOMSTAMMEN, MAST, SPARREN en DUNZEL, mitsgaders drooge MUTZAARD, in het *Ulenhoutsbosch* en op de *Hoeve* van *Ulenhout*.
en 4 — SCHAARHOUT, in de *Rijensche Bosschen*, onder *Gilze*.

De Konditiën van Verkooping liggen ter lezing, op ten Kantore van den Agent, als bij de Plantadiemeester van het Domein A. H. VAN OPSTALL, te *Ginneken*, bij wien, mitsgaders bij de Boschwachters in de respective Bosschen en Plantadien, nadere informatiën en aanwijzingen te bekomen zijn.

De Agent voornoemd,
M. SMITS.

Te BREDA, bij BROESE & COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.